

OSVRT NA ČETVRTI KONGRES GEODETA JUGOSLAVIJE

Novembra mjeseca t.j. 6. i 7. novembra 1968.godine održan je u Sarajevu Četvrti kongres geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije. Kongresu je prisustvovalo oko 500 delegata iz zemlje i inostranstva što ukazuje da je Kongres našao na veliki odziv stručne javnosti. Kongresni materijali, oko 40 referata i koreferata, štampani na preko 800 stranica teksta, ukazuju na to da je aktivnost geodetske struke u proteklom periodu bila veoma obimna i raznovrsna. U radu Kongresa,pored poznatih imena geodetske struke, uzeли su učešća kao referenti i koreferenti brojni mlađi stručnjaci, koji su pokazali značajne rezultate u svom stručnom i naučnom razvoju. Mnogi podnijeti referati su vrijedne studije o pojedinim problemima i nema sumnje da će imati značajan uticaj na dalji razvoj struke. Dijapazon tema obradjenih u koreferatima je veoma širok. Počev od osnovnih radova, fotogrametrije i kartografije - pa do primjenjene geodezije, sve su oblasti dotaknute i dati su brojni prilozi sa podacima, analizama i drugom dokumentacijom. U daljem izlaganju osvrnućemo se na neke poglede, iskustva i rješenja - koja mogu biti od koristi u kreiranju stručne politike i u našoj Republici.

U istraživanju puteva uklapanja geodetske djelatnosti u privrednu reformu najdalje se pošlo u Sloveniji. Čitavu dosadašnju djelatnost oni dijele u tri etape: prva, fiskalna koja traje do 1945.godine; druga fiskalno-tehnička, koja traje od Oslobođenja do privredne reforme i treća etapa poslijereform-ska koja treba da uključi geodeziju u privrednu reformu i osigura joj potrebne uslove egzistencije u uslovima tržišne privrede. Budućnost geodezije nije u premjeru koji bi služio samo za fiskalne svrhe, niti u premjeru koji bi služio za ograničene tehničke potrebe - nego u kompletnoj inventarizaciji prostora. To je šansa geodezije i njena ozbiljna mogućnost da nadje svoj ekonomski oslonac kao struka potrebna i korisna za savremeni razvoj društva, odnosno za razvoj njegove materijalne baze. Analizom raznih urbanističkih i komunalnih projekata pokazalo se da 50% tih projekata nije ostvarivo. Ovakvo loše projektovanje javlja se kao posljedica nedostatka svih prostornih elemenata koje projektant treba da zna. Zar nismo često svjedoci da se napravi cesta i da se asfalt takođe nije još ni osušio, a već dolaze komunalci, koji tek napravljenu cestu raskopaju da bi postavili vodovod ili kanalizaciju. Poslije njih dolaze energetičari i PTT služba itd. Sve se ovo događa zbog toga što su podaci potrebni za projektovanje razbacani. Za projektovanje i izgradnju jedne ceste u Ljubljani podaci su bili razbacani na 19 raznih mjesta, a za drugi slični objekat čak na 31 mjesto. To je jedan od osnovnih razloga: prvo, lošeg i nepotpunog projektovanja jer je veoma teško skupiti sve potrebne podatke kad zatrebaju, a

drugo dolazi do preklapanja poslova jer se radi i projektuje na principu "svako za sebe" i to na istom prostoru, odnosno na istim površinama. Štete koje zbog toga nastaju penju se na stotine miliona. Zbog toga se javlja potreba da se izvrši inventarizacija svih potrebnih podataka: nadzemnih, podzemnih i uopšte prostornih i da se ti podaci prikupe na jednom mjestu. Taj zadatak treba da obavimo mi - geodeti. Zbog toga u Sloveniji smatraju da treba prikupiti prilikom premjera 14 vrsta podataka, radi osnivanja 14 evidencija. Tu spadaju podaci klasičnog katastra, podaci za katastar komunalnih uređaja, podaci za osnivanje statističkog kataстра, zatim upravna, upravno-pravna, projektna i druga programska dokumentacija. Koliko se služba prikupljanja podataka o prostoru razvila govori podatak da se u razvijenim zemljama Evrope prikuplja i registrira čak 81 podatak. Tome se ne treba čuditi jer je prostor skup i svaki dan ga je sve manje, a bez potrebnih podataka ne može se kvalitetno ni projektovati ni graditi. Međutim, da bi se svi podaci koje savremeni premjer pruža mogli pravilno koristiti mora se izvršiti potrebna modernizacija geodezije i to ne samo optičko-mehanička nego i elektronska. Na ovom poslu treba mobilisati i naše naučne institucije, prvenstveno fakultete, više škole i zavode radi poboljšanja i osavremenjavanja nastavnih planova i programa. Od kolikog je značaja prostorno planiranje i kolika mu se pažnja poklanja navećemo slijedeći podatak. U Bugarskoj u okviru geodetskog fakulteta postoji dve specijalnosti, odnosno dva profila: klasični geodetski profil i profil za uredjenje zemljišta. Naime, proučavanjem privrednih potreba došlo se do saznanja da klasični geodeta treba da ima još neka dopunska znanja iz urbanizma, ekonomike, agronomije itd. Iz tih razloga formiran je poseban profil stručnjaka za prostorno planiranje. Pri takvoj podeli rada - urbanista projektuje sve planove za preuređenje naselja, za njihovu izgradnju i udobnost, estetski izgled itd. Na to se nadovezuje stručnjak za uredjenje zemljišta koji izradjuje sve projekte za pravilno i cjelishodno iskoristavanje zemljišta, za njegovo uredjenje i poboljšanje, koordinaciju radova na tom zemljištu itd. Izgleda da u našoj praksi nedostaje baš ovakav profil geodete i to je jedan od razloga što se teško i sporo uključujemo u oblast prostornog planiranja i objedinjavanja ili bolje reći prikupljanja svih potrebnih podataka potrebnih za to planiranje. Dakle, da zaključimo. Svi elementi projektovanja: nadzemni, podzemni i prostorni treba da se objedine u jednim i to našim, geodetskim rukama. To je jedan od naših najperspektivnijih zadataka, pa bi u tom smislu trebalo dalje djelovati.

Druga oblast u kojoj geodezija daje značajan doprinos razvoju privrede su - komasacije. Funkcija i glavni zadatak komasacije je da izvrši grupaciju zemljišnih posjeda, provedu se hidrotehničke melioracije i izgradi se odgovarajuća putna mreža. Postupkom komasacije stvaraju se velike cjeiline podjeljene u tabele prikladne veličine i oblika, koje omogućavaju mehaničku obradu zemljišta, odnosno racionalnu i rentabilnu proizvodnju. Ova agrarna operacija koja je poznata i priznata više od pola

vijeka, potpuno je zanemarena u našoj Republici - koja je poznata po rascjepkanosti i usitnjenosti parcela nepravilnog oblika i malih površina. Pored toga u našoj Republici poljoprivredom se bavi preko 50 procenata stanovništva. Iz koreferata koji je podnio M. Jelačić vidi se da na poslovima komasacija radi samo u Hrvatskoj preko 250 stručnjaka. Znači, da je to jedno veliko polje rada, koje geodetima pruža značajne poslovne mogućnosti. Ovi tehnički zahvati potvrđili su svoju opravdanost i u Socijalizmu, jer su dobijeni zackruženi posjedi na kojima se može primjenjivati savremena mehanizacija. Na područjima koja su komasirana dolazi do masovne primjene savremene mehanizacije, broj traktora se znatno povećava i uopšte osjeća se jedan veliki progres. Prije komasacije bilo je slučajeva da su pojedinci imali desetak hektara zemlje razbacane čak na četrdesetak mjesta. Na tim poslovima geodetska služba postigla je potpunu afirmaciju. Ove poslove trebalo bi pokrenuti na području naše Republike, naročito gdje su ravničarski tereni da se kroz taj zahvat omogući našim poljoprivrednicima, kao u privatnom tako i u društvenom sektoru, da unaprijede poljoprivredu i time poboljšaju svoj materijalni položaj. Međutim, da bi komasacija bila prihvaćena treba je propagirati i popularisati. Radi toga treba koristiti karte i druge kartografske publikacije koje pokazuju stanje prije i poslije komasacije. Čak i laik na takvim publikacijama može uočiti kakve ogromne prednosti pruža komasacija za razvoj poljoprivrede i pravilno iskorišćavanje zemljišta.

Pošto je premjer Sarajeva, kao i drugih naših gradova u toku, osvrnućemo se na razvoj i dostignuća gradske geodetske službe u Beogradu, jer će slične probleme vjerovatno trebati rješavati i kod nas. Od gradske geodetske službe u gradovima traži se da raspolaže planovima i kartama različitih razmjera, raznim tematskim kartama, podacima o zemljištu itd. Nedostatak ovih planova i karata otežava i usporava izvršenje zadataka na izgradnji i razvoju grada. Za urbanizaciju i komunalni razvoj gradova posebna pažnja mora se posvetiti izradi savremenih geodetskih planova i karata koje danas većina naših gradova nema. Treba ukazati na činjenicu da veliki broj gradova nema sve evidencije koje zahtijeva savremeno prostorno planiranje. Za pravilan razvoj jednog grada, pored planova razmjere 1:500, 1000, 2500, 5000 i 10 000 - potrebni su i specijalni planovi podzemnih instalacija, zatim geološke, hidrogeološke, inženjersko-geološke i druge tematske karte. Za područje visokogradnji potrebno je imati geomehaničke karte. Za naruču okolinu grada treba imati poljoprivredne karte radi što racionalnije upotrebe tih površina za prehranu grada. Sve ovo govori da pred geodetskom strukom i službom stoje obimni zadaci i da ona treba da uloži dosta truda da se ovi problemi blagovremeno riješavaju kako nebi došlo do anarhije u razvoju naših gradova.

O načinu savremene organizacije geodetske službe u opštini, korisno je osvrnuti se na iskustvo i organizaciju ove službe u Pančevu. Ova služba posluje kao samostalan organ skupštine sa savjetom radne zajednice, samostalnim finansiranjem, zatim planiranjem i izvodjenjem radova itd. Za održavanje planova u

ažurnom stanju vrši se ugovaranje sa opštinom koja te poslove finansira. Pored toga, ova služba obavlja sve geodetske poslove koji se u opštini javljuju: počevši od imovinsko-posjedovnih odnosa - pa sve do regionalnog planiranja, riješavanja raznih urbanističko-komunalnih problema itd. Zahvaljujući dobroj organizaciji i nagradjivanju prema rezultatima rada, ova služba je uočjela da obuhvati čak i one sitne poslove kao što su cjenjanje parcele i drugi slični zahtjevi privatnih stranaka. Držeći se principa da zahtjev svake stranke treba da se riješi u roku od 7 - 10 dana iskustvo je pokazalo da se ovim rokovima ujek moglo udovoljiti. Sa prosječnim ličnim dohotkom u iznosu od 150 - 170 hiljada starih dinara to je bila jedna od najbolje plaćenih organizacija u opštini. Na ovo ukazujemo zbog toga što se i u našoj Republici javlja potreba za poboljšanjem organizacije geodetske službe u opštinama. Pri tome se treba koristiti pozitivnim iskustvima kao što je ovo u Pančevu.

U diskusiji na Kongresu iznijet je podatak da se najviše 25 procenata podataka koje premjer pruža stvarno koristi. Ovaj podatak izgledao je ne uvjerljiv. Međutim, ako se baci pogled na kartografsku aktivnost u civilnoj geodetskoj praksi - onda taj podatak izgleda dosta vjerovatan. Naša finalna aktivnost svodi se na to da se napravi jedan plan koji bi zadovoljio sve moguće potrebe. Ako se na jedan plan unesu svi podaci on postaje prenatrpan i to je nezgoda, čak je i smetnja za onog koji koristi takav plan. Umjesto toga, treba ići na izradu više vrsta planova i karata. Podaci premjera pružaju ogromne mogućnosti za izradu raznih tematskih karata. U tom pogledu treba ukazati na razvoj kartografske vojne službe. U nedostatku, ili bolje reći potpunoj stagnaciji civilne kartografije - vojna kartografska služba se uključuje u izradu raznih tematskih karata. Tako naprimjer za potrebe zajednice elektrodistributivnih preduzeća BiH izradjena je ove godine karta elektroenergetskih postrojenja. Ona je namjenjena za planiranje i praćenje razvoja elektrifikacije na teritoriji Republike. Tematski sadržaj karte čine slijedeći podaci: vodovi i trafo-stanice od 110 i 220 KVH, termoelektrane, hidroelektrane itd. Sve je ovo uradjeno u 6 boja od kojih su 3 korištene za topografsku osnovu, a 3 boje za tematsku obradu karte. Ovo navodimo zbog toga da se uoči koliko ima raznih pojava i potreba iz svakodnevnog života koji se mogu prikazati u vidu tematske karte ili tematskog plana.

Iz iznijetog treba izvući slijedeći zaključak: Kao što se u industriji vrave sve noviji i bolji proizvodi - tako i mi geodeti moramo neprekidno istraživati mogućnosti geodezije, širiti njen uticaj i učešće u razvoju drugih srodnih struka. Premjer ne može biti sam sebi cilj nego treba da služi potrebama društva. Te potrebe kao i mogućnosti koje pruža premjer, treba neprekidno istraživati i primjenjivati ih u svakodnevnom životu. Pri tome ne treba gledati samo na trenutne potrebe nego i na perspektivni razvoj, jer bez pravilne perspektive nemogu se objektivno sagledati ni trenutne potrebe.

Ing. Šerif Krnić

Četvrti Kongres geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije održan u Sarajevu 6. i 7. novembra 1968. godine na osnovu podnijetih referata i diskusije o ulozi i zadacima geodetske struke i stručnjaka u provođenju privredne i društvene reforme donosi slijedeću

R E Z O L U C I J U

1. Treći Kongres održan 1962. godine u Portorožu usvojio je zaključke koji su pred geodetsku struku i stručnjake postavili niz zadataka od prvorazrednog značaja za razvoj zemlje, a posebno za razvoj geodetske struke.

Ovaj kongres konstatira da su ti zaključci pravilno odražavali potrebe društva i struke i da su u većem dijelu izvršeni. Sprovodjenje tih zaključaka bilo je olakšano, jer su bili u skladu sa intencijama privredne i društvene reforme, koja je pred našu i ostale struke postavila zahtjeve da proizvodimo više, savremenije, kvalitetnije i ekonomičnije.

2. Osnovna pretpostavka za razvoj geodetske djelatnosti u narednom periodu je njeno dalje puno uklapanje u tokove društvene i privredne reforme i zadovoljavanje dugoročnih ekonomsko-političkih potreba razvoja zemlje.

U tom smislu struka i služba trebaju prvenstveno da zemlji osiguraju savremenu grafičku i analitičko-numeričku dokumentaciju u vidu potrebnog fonda karata i odgovarajućih elaborata iz kojih proizilazi potpuna inventarizacija prostora.

Kongres smatra da se istaknutom zahtjevu može najracionalnije i najekonomičnije udovoljiti samo na osnovu dugoročnog programa geodetskih radova, kojeg treba da pripreme u međusobnoj saradnji sve društveno političke zajednice.

3. Da bi struka mogla odgovoriti svojim zadacima, nužno je u proces proizvodnje uvoditi savremene metode rada i s tim u vezi modernizirati sredstva rada, koristeći dostignuća nauke i tehnike.

4. Radi daljeg razvoja struke, iznalaženja novih metoda rada i racionalnijih procesa proizvodnje neophodno je organizovati naučno-istraživački rad za cijelo područje geodetske djelatnosti. Sredstva za ovu svrhu treba da odvoje društveno-političke zajednice i geodetske radne organizacije. Kao dalji korak u unapredjenju naučno-istraživačkog rada je pronalažnje adekvatnih organizacionih formi.

5. Kongres smatra da je u oblasti obrazovanja geodetskog stručnog kadra potrebno i dalje ostati na školovanju postojećih

stepena izobrazbe, s tim da bi trebalo preispitati programe i metode nastave i prilagoditi ih aktuelnim potrebama.

Doškolovanje i trajno usavršavanje postojećeg geodetskog kadr-a treba usvojiti kao stalnu brigu i sistem.

6. Kongres utvrđuje da je zakonodavna materija kojom je danas regulirana geodetska delatnost u našoj zemlji obimna i vrlo značajna. Međutim, s obzirom na živu dinamiku našeg razvoja, geodetsku mormativnu djelatnost treba dalje razvijati, a pojedine norme postojećih propisa analizirati usavršavati tako da ne budu prepreka za usavršavanje metoda rada i uvodjenje nove tehnike.
7. Jedan od oblika praćenja savremenih dostignuća u oblasti geodetske struke je povezivanje naših geodetskih društvenih i radnih organizacija sa sličnim organizacijama u drugim zemljama, kao i uključivanje naše struke i stručnjaka u saradnju unutar medjunarodnih stručnih organizacija. Zbog toga Kongres smatra da je i dalje potrebno produbljivati ovu saradnju putem učešća na medjunarodnim kongresima, savjetovanjima i simpozijumima kao i putem stalne razmjene stručnih delegacija i stručnjaka.
8. Geodetske radne organizacije su male i rascjepkane i takve ne mogu bitno doprinjeti ostvarenju navedenih ciljeva niti izdržati medjunarodnu konkurenčiju pri uključivanju u medjunarodnu podjelu rada. Njihova integracija i stvaranje nekog vidi asocijacije radnih organizacija, se postavlja kao hitan zadatak.

Zaključci IV Kongresa geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije

Na osnovi referata, koreferata i diskusije Komisija za zaključke je predložila i Kongres usvojio slijedeće

Z A K L J U Č K E

1. Treći kongres održan u Portorožu 1962. godine usvojio je zaključke, koji su pred geodetsku struku i stručnjake postavili niz zadataka od prvorazrednog značaja za razvoj zemlje, a posebno za razvoj geodetske struke. Ovaj Kongres konstatiše da su ti zaključci pravilno odražavali potrebe zemlje i struke i da su većim djelom izvršeni.

Sprovodjenje tih zaključaka bilo je olakšano, jer su oni bili u skladu sa intencijama privredne i društvene reforme,

koja je pred našu i ostale struke postavila zahtjeve da proizvodimo više, savremenije, kvalitetnije i ekonomičnije.

2. Programiranje u sistemu opštег regionalnog i komunalnog planinskog gospodarenja zahtjeva i dugoročno planiranje u geodetskoj djelatnosti, koja daje osnovne podatke za takvo planiranje.

Zbog toga zajednički napori upravnih organa nadležnih za geodetske poslove na svim nivoima i geodetskih organizacija treba da budu usmjereni ka opštoj inventarizaciji prostora u vidu premera osnovnih katastara i posebnih evidencija, te njihovoj analizi i generalizaciji za neposredne potrebe privrednog, tehničkog i društvenog planiranja. Za ostvarenje ovih zadataka neophodna je upotreba mehanografije i elektronike.

3. Udrživanje geodetskih radnih organizacija i stvaranje njihovih asocijacija je preduslov za obezbjedjenje mesta geodetskoj struci u okviru drugih tehničkih grana, kao i za uključivanje u medjunarodnu podjelu rada.
4. Utvrđujući da geodetske radne organizacije treba da budu nosioci stručnog napretka, neophodno je da one planski uvođe moderne načine privredjivanja i savremenu tehnologiju u proizvodnim postupcima. Odavde proizilazi neophodnost da zajednica ulaže potrebna materijalna sredstva za proširenu reprodukciju geodetskih radnih organizacija. Ovako uložena materijalna sredstva će predstavljati društvenu investiciju koja će se sigurno brzo amortizovati.
5. Cjene geodetskih proizvoda formirane su u periodu kada je geodetska struka djelovala uglavnom kroz službu. Treba naći strukturu cijena i društvenu vrijednost geodetskih proizvoda, koja će adekvatnije odražavati uloženi rad.
6. Geodetsko školstvo je sastavni dio geodetske djelatnosti, jer vrši važnu ulogu - odgajanje stručno i društveno naprednih specijalista. U tom procesu nužna je ne samo pomoć, nego i aktivna saradnja geodetskih radnih organizacija.
7. Naučno-istraživački rad njegovo organizovanje, planiranje, programiranje, aktiviranje i obezbjedjenje - treba da bude stalna briga kako visokoškolskih institucija, tako i radnih organizacija, upravne službe i stručnih društvenih organizacija. S tim u vezi potrebno je da radne organizacije i visokoškolske ustanove pronalaze oblike što tešnje međusobne saradnje na području primjene rezultata istraživačkog rada i modernizacije proizvodnih procesa.
8. Postojeće stručno zakonodavstvo je tako koncipirano da ne ide u korak sa razvojem proizvodnih procesa. Na taj način se ne može sljediti tehnički razvoj u geodeziji. Uzbuđuje se potreba da se geodetski stručni normativi tako razrade, da omoguće modernije i racionalnije proizvodne procese time što bi propisivali osnovne normative u pogledu tolerancije. Primjena automatizacije u geodetskim radovima izazvala je potrebu razrade postupka kontrole rezultata tih radova.

9. Kongres ocjenjuje da su izvršene dobre pripreme za uspostavljanje jedinstvene visinske osnove visoke tačnosti. Neophodno je da se na sličan način najhitnije pristupi sredjivanju triangulacije I reda, kako bi ona mogla da zadovolji mnoge praktične i naučne zahtjeve.
10. Geodetski radovi i topografske podloge sastavni su dio projekata za razne tehničke potrebe. Praksa potvrđuje da je za tu svrhu potreban čitav assortiman geodetskih proizvoda. Stoga je neophodno:
  - da se u saradnji sa odgovarajućim stručnim, upravnim i društvenim organizacijama razrade i sistematizuju radovi i podloge za projektovanje i izgradnju;
  - da se u saradnji sa stručnjacima drugih tehničkih grana razrade tolerancije geodetskih mjerena za realizaciju projekata.
11. Posebnu pažnju treba posvetiti razvijanju i organizovanju kartografske djelatnosti, kako bi ona mogla da zadovolji sve veće zahtjeve privrede, tehnike, narodne odbrane i kulturnih djelatnosti.
12. Sobzirom na neprekidan razvitak našeg društvenog, samoupravnog sistema i nauke i tehnike uopšte Kongres smatra da organizaciju služe treba stalno izučavati i usavršavati tako da ona ne postane kočnica razvitka struke. U tom smislu treba preispitati i sadašnju organizaciju.
13. Da bi se ovi zaključci mogli lakše provesti u djelo, a u duhu našeg samoupravnog sistema Kongres predlaže da se pri Saveznoj geodetskoj upravi i Geodetskim upravama republika i pokrajina formiraju stručni savjeti u koje bi ušli predstavnici svih grana geodetske djelatnosti. Taj forum bi razmatrao najvažnija pitanja iz oblasti geodetske djelatnosti i davao preporuke za njihovo rješenje.

Na osnovu referata druga Muminagića, koreferata, primjedbi i diskusije, komisija za društveni rad predlaže sljedeće:

Z A K L J U Č K E
IV KONGRESA GEODETSKIH INŽENJERA I GEOMETARA
JUGOSLAVIJE O DRUŠTVENOM RADU

Imajući u vidu

- da u razvitu samoupravljanja u svim oblicima života SFRJ i sprovodjenja privredne i društvene reforme - stručne društvene

organizacije dobijaju poseban značaj i ulogu;

- da one postaju objektivni tumači i pokretači stremljenja struke i stručnjaka u interesu cjele zajednice;
- da, prema tome svoju djelatnost usmjeravaju u pravcu ispunjenja društvenih planova, zadataka radnih organizacija i potreba svojih članova;

IV Kongres geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije smatra:

1. Da se SGIGJ u svojoj dosadašnjoj djelatnosti ispoljio kao pozitivan i aktivan društveni faktor i da je pokretao mnoga pitanja, predlagao njihovo rješenje i borio se za sprovodenje tih predloga, čime je doprinjeo napretku struke. Taj rad treba još više intenzivirati u čemu treba da pomognu organi zajednice, geodetske radne organizacije i svi geodetski stručnjaci.
2. Glavna baza za razvijanje djelatnosti Saveza je radna organizacija u kojoj se najoštrije postavljaju pitanja koja ometaju razvoj struke i njen puni doprinos napretku zemlje, kao što su:
  - stabilno finansiranje i planiranje radova;
  - formiranje društvenog opravdanih cijena geodetskih proizvoda;
  - raspodjela viška rada u vezi sa obezbjedjenjem proširene reprodukcije i boljeg plaćanja geodetskih stručnjaka;
  - integracija geodetskih radnih organizacija i stvaranje njihove asocijacije sposobne da se probije na medjunarodno tržište i uključi u medjunarodnu podjelu rada;
  - organizovanje i razvijanje naučno-istraživačkog rada;
  - unapredjenje proizvodnje uvodjenjem savremene tehnike i organizacije i podizanje produktivnosti rada;
  - povezivanje sa školama i fakultetima radi uskladjivanja programa i kapaciteta sa potrebama struke;
  - dalje poboljšanje kvalifikacione strukture kadrova;
  - saradnja sa organima uprave radi izrade propisa, koji treba da budu u skladu sa potrebama i mogućnostima;
  - izbor rukovodećih kadrova;
  - prihvatanje mlađih kadrova;
  - itd.
3. Ovakvu djelatnost Saveza treba - moralno i materijalno - da pomaže: zajednica, geodetske organizacije i pojedinačno svi geodetski stručnjaci.
4. Stručna i društvena glasila Saveza: "Geodetski list" i "Geodetski godišnjak" su opravdali svoje postojanje i treba im pružiti punu materijalnu i drugu podršku kako bi produžili sa izlaženjem. Posebna odgovornost u ovom pogledu pada na organe uprave, geodetske radne organizacije i rukovodeće sredstvima zajednice odvojenim za ove svrhe. Saradnju sa ovim glasilima treba omasoviti.
5. Savez treba da produži i pojača saradnju sa medjunarodnim organizacijama i društvenim organizacijama drugih, posebno socijalističkih zemalja. Treba raditi na uspostavljanju i razvijanju

saradnje izmedju geodetskih radnih organizacija naše zemlje i odgovarajućih organizacija drugih zemalja.

6. Forme i metode rada organizacija Saveza treba da proizilaze iz potreba i uslova u kojima se rad odvija. One ne smiju biti prepreka u razvijanju pune aktivnosti za dobro naše zemlje i naše struke.

II redovna skupština Saveza geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, održana u Sarajevu 8. novembra 1968. godine donosi sljedeće:

Z A K L J U Č K E

1. Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije kao organizacija u koju je učlanjen najveći dio geodetskih stručnjaka u potpunosti usvaja Rezoluciju i Zaključke održanog IV kongresa geodetskih inženjera i geometara i preporuča svim organizacijama i članovima da se u svom budućem radu rukovode tim dokumentima i da se bore za njihovu realizaciju.
2. Dinamičan proces razvoja kroz koji prolazi naše društvo u cjelini i dalje afirmiranje samoupravljanja i isticanje radnog čovjeka u centar svih naših stremljenja, stvorili su nove uslove rada organizacija geodetskih inženjera i geometara i u nekoliko izmenili njihove zadatke. U tom procesu je međutim ne samo potvrđena opravданost postojanja našeg Saveza, nego je došla do izražaja i neophodnost njegove još šire aktivnosti kako na rješavanju aktualnih problema struke, tako i na polju razvoja društvenih odnosa u skladu sa potrebama i interesima članstva.
3. Savez i njegove organizacije u dosadašnjem prilagodjavanju unutarnje strukture novim uslovima i potrebama nisu postigli na svim područjima odgovarajuće rezultate. Dok je stručna aktivnost bila uspješna, dотle rad na učvršćivanju organizacija, na okupljanju novog članstva i na prihvatanju naših mlađih stručnjaka pokazuje stagnaciju. Tim pitanjima u narednom periodu treba posvetiti što veću pažnju i stvarati osnovne organizacije svuda gdje za to postoje uslovi.
4. Organizacione forme koje unutar Saveza okupljaju geodetske inženjere i geometre moraju biti što elastičnije i moraju se prilagodjavati konkretnim uslovima. Na prvo mjesto dolazi rad i aktivnost bez obzira da li se ona odvija u aktivu, podružnicama ili društvu, kroz komisije, sekcije, odbore ili druge

forme. U tom pogledu usvojene izmjene i dopune Statuta otvaraju široke mogućnosti.

5. Skupština ocjenjuje da nema potrebe a ni mogućnosti da se utvrđuju kruti programi i šematisirane statutarne norme, pa u tom smislu usvaja predložene izmjene i dopune Statuta. Ovlašćuje se Predsjedništvo SGIGJ da na osnovu na skupštini usvojenih dopuna i izmjena izvrši objedinjavanje i konačnu redakciju Statuta poslije čega će a najkasnije mjesec dana po usvajanju dopuna i izmjena isti dostaviti republičkim savezima i uredništvu Geodetskog lista u cilju objavljivanja u prvom narednom broju.
6. Organizacije Saveza geodetskih inženjera i geometara stvaraju se i deluju na osnovu interesa članstva, koje je jedan od nosilaca društvenog razvoja u zemlji, pa prema tome one vrše i korisnu opštedoruštvenu funkciju. Zbog toga treba raditi na njihovom povezivanju sa organizacijama i organima društveno-političkih zajednica u cilju stvaranja obostrane koristi.
7. Uloga geodetskih inženjera i geometara u funkcionišanju i razvijanju samoupravnog sistema veoma je značajna. Ovdje se ističu ne samo stručno-tehnički zadaci, kao što su naporci za modernizaciju, za veću produktivnost, za tehničku racionalizaciju, i naučnu organizaciju rada, već i nastojanja za stvaranje odgovarajuće kadrovske strukture, za dosljednostu samoupravljanju i za svestranu brigu o čovjeku.
8. Savez GIGJ i njegove organizacije trebaju i nadalje da vode brigu o obrazovanju geodetskih tehničkih kadrova i o naučno-tehničkom i istraživačkom radu u oblasti geodezije. Zbog toga u svojoj djelatnosti moraju biti u vezi sa predstavnicima fakulteta, škola i radnih organizacija te da preduzimaju konkretnе mjere za razjašnjavanje odredjene problematike putem formiranja zajedničkih komisija ili drugim formama.
9. Skupština ponovo ističe svestranu korisnost publikacija Saveza "Geodetskog lista" i "Geodetskog godišnjaka" i potrebu da svaki naš član i svaki stručnjak bude njihov pretplatnik. Obaveze na sprovodjenju akcije u ovom smislu trebalo bi preuzeti osnovne organizacije uz nastojanje da se obezbjedi što veća individualna ili kolektivna pretplata na obe publikacije.
10. Finansiranje organizacije Saveza i obezbjedjivanje uslova za rad treba sagledati polazeći od činjenice da društveno političke organizacije više ne dotiraju aktivnost društveno-stručnih organizacija. Zbog toga skupština preporučuje svim organizacijama da u svojoj djelatnosti traže i iznalaze takve konkretnе zadatke, iz djelokruga svoje struke i u skladu sa ciljevima SGIGJ, za koje će biti zainteresovane društveno-političke zajednice, organi uprava i radne organizacije, te da na toj osnovi obezbjeduju finansijska sredstva. Treba

tražiti i druge oblike samofinansiranja preko kolektivne članarine, ličnih doprinosa, kao i doprinosa geodetskih radnih organizacija i sl.

11. Savez geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije uspješno je razvijao odnose sa odgovarajućim organizacijama na medjunarodnom planu, pri čemu je dolazilo do razmjene iskustava i stručnjaka u obostranom interesu. Skupština preporučuje nastavak i proširenje takvih nastojanja, ali ujedno ističe potrebu za širim afirmacijom naših dostignuća u oblasti geodezije na medjunarodnim stručnim i društvenim manifestacijama. To bi se prvenstveno postiglo podnošenjem stručnih referata, nacionalnih izvještaja i učešća naših predstavnika u odgovarajućim forumima, što do sada nije bilo adekvatno našim rezultatima i mogućnostima na tom području.
12. Ovlašćuje se Predsjedništvo SGIGJ da razmotri mogućnost formiranja i djelovanja specijalizovanih stručnih sekcija jer se za istima oseća potreba i da bude inicijator specijalizovanih stručnih savjetovanja.
13. Savez treba da podrži sekcije u pogledu integracionih procesa i drugih vidova udruživanja u našoj struci i da ulaže napore za stvaranje poslovnih asocijacija koje bi bile sposobne da se uključe u medjunarodnu podjelu rada i da preuzimaju poslove geodetskog karaktera i u inostranstvu. Za to postoje realni uslovi i stvarne potrebe ali čitav proces treba pospješiti i što prije se u tom pogledu uklopiti u tokove privredne reforme.
14. Organizacije našeg Saveza treba da njeguju stalnu saradnju sa omladinskim i studentskim organizacijama na školama i fakultetima naše struke i da ih uključuju u svoju aktivnost.
15. Savez treba da razmotri mogućnost formiranja u okviru Sindikata sekcije ili pododbora geodetskih radnika jer su i geodetski stručnjaci neposredni proizvodjači. Tješnje povezivanje sa Sindikalnom organizacijom bi svakako pružilo obostrano korisne rezultate pa se ovlašćuje Predsjedništvo da razmotri, u tom pogledu, najpogodnije forme.